

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωὴ,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 111ον | Νοέμβριος 2021 | 4361

ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΘΕΟ

Πόσο εύκολα ὁ ἄνθρωπος ξεχνάει ὅ,τι πιδ ὠραῖο καὶ μεγάλο διαθέτει! Αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸ μεγάλο προνόμιο ποὺ λέγεται προσευχή. Ναί, ἡ προσευχή, τὸ κατ' ἐξοχήν προνόμιο ποὺ ἀνωτεροποιεῖ τὸν ἄνθρωπο, πολὺ συχνὰ παραμελεῖται. Κάποτε -καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ τραγικὸ- περιφρονεῖται καὶ διαβάλλεται. «*Εἶναι ντροπὴ νὰ προσεύχουσαι*», ἔλεγε ὁ ἀρνητὴς τοῦ Θεοῦ, ὁ Νίτσε. Μποροῦμε νὰ βγάλουμε τὶς συνέπειες τῆς τρομερῆς αὐτῆς κραυγῆς; Μποροῦμε νὰ φαντασθοῦμε τὴν τραγικότητα τοῦ ἐκ πεποιθήσεως ἀθέου ποὺ μάχεται τὴν ἀνυψωτικὴ δύναμη τῆς προσευχῆς; Γιατὶ ἡ προσευχὴ δὲν εἶναι μονάχα γιὰ τὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς. Δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ καταφύγιο γιὰ τὶς ἀναπάντεχες θύελλες καὶ καταιγίδες. Εἶναι γιὰ ὅλες τὶς στιγμὲς τῆς ζωῆς. Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὸν Θεό; Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὴν προσευχὴ; Χωρὶς τὴν μεταφυσικὴ διάσταση, χωρὶς τὴν υἱικὴ σχέση καὶ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν πηγὴ του, δὲν εἶναι ὀλόκληρος οὔτε μπορεῖ νὰ ὀλοκληρωθεῖ. Εἶναι λειψός, ἀκρωτηριασμένος. Πάσχει ἀπὸ βαριὰ πνευματικὴ ἀναπηρία. Ζεῖ χωρὶς ἐλπίδα.

«*Εἶναι ντροπὴ νὰ προσεύχουσαι*! Δηλαδή, μὲ ἄλλα λόγια, εἶναι ντροπὴ νὰ εἶσαι ἄνθρωπος. Εἶπαν καὶ εἶναι σωστό, πὼς δὲν ὑπάρχει παρὰ μονάχα μιὰ εὐγένεια ποὺ ἐξευγενίζει ἀληθινὰ καὶ ἀνωτεροποιεῖ τὸν ἄνθρωπο: ἡ προσευχὴ. Λοιπὸν νὰ τὴν καταργήσουμε; Ἀλλὰ ἂν εἶναι ντροπὴ ἡ προσευχὴ, ἡ ἀναπνοὴ αὐτῆς τῆς ψυχῆς, γιατί δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ ἀναπνέουμε; Ἡ ἐπειδὴ ἡ ἀσφυξία τῆς ψυχῆς εἶναι πιδ βραδεία ἀπὸ ἐκείνη τοῦ σώματος χάνει τὴν τραγικότητά της; «*Τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ τὸν Νίτσε, βρίσκεται νὰ γνωρίζει νὰ κρατᾷ τὴν πνευματικὴ του ἀναπνοὴ καὶ νὰ μετράει τὴν ἀντοχὴ του στὴν ἀσφυξία αὐτή*». Ἀλλὰ μιὰ τέτοια ψυχοκτόνα ἀσκηση δὲν ταιριάζει στὸν σωστὸ ἄνθρωπο.

Ἄς μὴν ξεγελιόμαστε. Ἄν ἀφαιρέσουμε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὴν κατακόρυφη διάσταση, τοῦ ἀφαιροῦμε καὶ τὴν ὀριζόντια. Ἄν τοῦ ψαλιδίσουμε τὰ φτερὰ τῆς προσευχῆς, τὸν καταδικάζουμε νὰ ζεῖ στὸ χῶμα σὰν φτωχὸ οἰκόσιτο. Στεροῦμε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὴ δύνατὸτητα νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸν Θεό, νὰ τὸν λατρεῖ καὶ νὰ τὸν δοξολογεῖ μὲ τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσευχὴ; Τότε τί τοῦ ἀφίηθαι; Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, στὴ φυσικὴ καὶ ἀδιάφορη κατάστασή της, νιώθει τὴν ἀνάγκη αὐτῆς τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Θεό, πιδ πολὺ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς συνανθρώπους της. Ὅπως εἶναι ἀφύσικο καὶ ἀρρωστημένο ὁ ἄνθρωπος νὰ κλείνεται στὸν ἑαυτό του καὶ νὰ ἀγνοεῖ

τοὺς γύρω του, δηλαδή νὰ γίνεται ἐγωπαθὴς καὶ ἐγωκεντρικός, τὸ ἴδιο καὶ ἀκόμα χειρότερο εἶναι νὰ διαγράφει τὸν Θεό, νὰ τὸν ἀγνοεῖ καὶ νὰ μὴν ἐπικοινωνεῖ μαζί Του. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀνυψώνεται μὲ τὴν προσευχὴ στὸν οὐρανὸ, ἐξυψώνεται καὶ ὡς σκεπτόμενη προσωπικότητα. Μὲ τὸ νὰ ἐπικοινωνεῖ συνειδητὰ μὲ τὸν Θεὸ δὲν γίνεται ἀπλῶς θρησκευόμενος ἄνθρωπος. Γίνεται ὁ σωστὸς καὶ ἀληθινὸς ἄνθρωπος. Ἐξανθρωπίζεται.

Τὴν μεγάλην ἀξία τῆς προσευχῆς ὑπογραμμίζει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «*Πᾶς προσευχόμενος τῷ Θεῷ διαλέγεται. Ὅσον δὲ ἐστὶν ἄνθρωπον ὄντα τῷ Θεῷ λαλεῖν, ἀγνοεῖ μὲν οὐδεὶς παραστήσαι δὲ λόγῳ τὴν τιμὴν οὐκ ἂν τις δυνηθεῖη. Αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ καὶ τὴν τῶν ἀγγέλων ὑπεραίρει μεγαλοπρέπειαν*».

Μᾶς λείπει, δηλαδή, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσεύχεται συνομιλεῖ μὲ τὸν Θεό. Πόσο δὲ σπουδαῖο εἶναι ὁ ἄνθρωπος νὰ συνομιλεῖ μὲ τὸν Θεὸ κανένας δὲν ἀγνοεῖ, ὅπως καὶ κανένας δὲν θὰ μπορούσε νὰ παρουσιάσει μὲ λόγια τὴν τιμὴ αὐτή. Διότι ἡ τιμὴ αὐτὴ ξεπερνάει καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια τῶν ἀγγέλων. Καὶ συνεχίζει:

«*Τὸ ἔργο τῆς προσευχῆς εἶναι κοινὸ καὶ γιὰ τοὺς ἀγγέλους καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσευχὴ δὲν ὑπάρχει καμιά διαφορὰ ἀνάμεσά τους. Ἡ προσευχὴ σὲ κάνει νὰ ξεχωρίζεις ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα καὶ σὲ ἐνώνει μὲ τοὺς ἀγγέλους. Διότι ἂν ἐκεῖνοι ποὺ συνομιλοῦν μὲ σοφοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τὴ συνεχὴ ὁμιλία, σύντομα ἀρχίζουν νὰ τοὺς μοιάζουν στὴ φρόνηση, τί πρέπει νὰ ποῦμε γιὰ ἐκείνους ποὺ συνομιλοῦν καὶ προσεύχονται στὸν Θεό; Μὲ πόση σοφία, μὲ πόση ἀρετὴ καὶ σύνεση καὶ καλοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ἐπιείκεια τοὺς γεμίζει ἡ προσευχὴ καὶ ἡ δέηση; Ὡστε δὲν θὰ πέσει κανεὶς ἐξω ἂν θὰ πεῖ, πὼς ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ αἰτία καὶ ἡ ἀφορμὴ κάθε ἀρετῆς. Καὶ ἀκόμα σὲ μιὰ ψυχὴ χωρὶς προσευχὴ καμιά ἀρετὴ δὲν μπορεῖ νὰ βλαστήσει*».

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσεύχεται συνομιλεῖ μὲ τὸν Θεό. Πόσο δὲ σπουδαῖο εἶναι ὁ ἄνθρωπος νὰ συνομιλεῖ μὲ τὸν Θεὸ κανένας δὲν ἀγνοεῖ, ὅπως καὶ κανένας δὲν θὰ μπορούσε νὰ παρουσιάσει μὲ λόγια τὴν τιμὴ αὐτή. Διότι ἡ τιμὴ αὐτὴ ξεπερνάει καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια τῶν ἀγγέλων.

«Τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν»

Ἡ ἀτομικὴ προσευχὴ καὶ ἡ κοινὴ λατρεία, μὲ ὄλο δηλαδὴ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας στοὺς ἱερούς ναούς, ἔχει πρωτεύουσα θέση στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει πνευματικὴ ζωὴ, ἂν αὐτὴ δὲν ζωογονεῖται ἀπὸ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν ἐν πνεύματι λατρεία καὶ δὲν τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὴν ζωοπάρουσα τροφὴ τῆς θείας Εὐχαριστίας. Πλὴν σ' αὐτὴν, τὴν «**ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ**» προσευχὴ καὶ λατρεία, ὑπάρχει καὶ ἡ «**λογικὴ λατρεία**», γιὰ τὴν ὁποία κάνει ἰδιαίτερο λόγο ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν λατρεία στάθηκαν μὲ θαυμασμό καὶ αὐτοὶ ἀκόμα οἱ ἀδιάφοροι ἢ πολέμιοι τῆς πίστεως. Εἶδαν ἐκεῖ τὸ μεγαλεῖο τοῦ Χριστιανισμοῦ ποὺ τοὺς ἀνάγκασε νὰ κάνουν συγκλονιστικὲς ὁμολογίες. Μιὰ τέτοια μπορούμε νὰ θαυμάσουμε στὸν ὀρθολογιστὴ Ρενάν. Ἔβλεπε πῶς ἡ χριστιανικὴ λατρεία σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς τυπολατρικὲς τελετὲς τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, δὲν περιοριζόταν στὴν προσφορὰ ζώων, ἀλλὰ σὲ κάτι βαθύτερο καὶ οὐσιαστικότερο. Ἐγραφε λοιπόν: «*Μιὰ ἰδέα ἀπόλυτα νέα, ἡ ἰδέα τῆς λατρείας, ποὺ στηρίζεται στὴν ἀγνότητα τῆς καρδιᾶς καὶ στὴν ἀνθρώπινη ἀδελφοσύνη, ἔκανε μὲ τὸν Χριστιανισμό τὴν εἰσοδὸ τῆς στὸν κόσμου.*»

Πραγματικὰ ἰδέα ἀπόλυτα νέα, ποὺ στηρίζεται στὴν ἀγνότητα τῆς καρδιᾶς, εἶναι ἡ χριστιανικὴ λατρεία. Τὸν Θεό, δηλαδὴ, τὸν λατρεύουμε ἀληθινὰ ὄχι μὲ ζωοθύσιες καὶ τυπολατρίες, ἀλλὰ ὅταν θυσιάσουμε πάθη, ἀδυναμίες, ἐλαττώματα. Κάτι περισσότερο. Ἡ λατρεία παίρνει τὶς ἀληθινὲς τῆς διαστάσεις, ὅταν ἡ καρδιὰ γίνεται καθαρὸ θυσιαστήριον ἀπὸ ὅπου ἀνεβαίνει, ὡς εὐάρεστη στὸν Θεὸ λατρεία, τὸ ἄρωμα τῆς εἰλικρινῆς ἀγάπης.

Ἀληθινὰ ἰδέα ἀπόλυτα νέα, ἀσύλληπτη στὴν εἰδωλολατρικὴ ἀρχαιότητα, ἡ λογικὴ λατρεία καὶ οἱ πνευματικὲς θυσίαι ποὺ καίγονται στὴν φωτιὰ τῆς ἀγάπης. Τὸν Θεὸ ποὺ εἶναι πνεῦμα, μᾶς λέει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, πρέπει νὰ τὸν προσκυνοῦμε «**ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ**» (Ἰωάν. δ' 24). Τὸν Θεὸ τὸν δοξάζουμε ὄχι μόνον μὲ ὕμνους καὶ δοξαστικά. Τὸν δοξάζουμε, ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «**ἐν τῷ σώματι ἡμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ἡμῶν, ἃτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ**» (Α' Κορινθ. στ' 20), ὅταν ζοῦμε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ κάνουμε τὰ εὐάρεστα ἐνώπιόν Του. Δὲν ὑπάρχει ἀγιότερος ναὸς καὶ καθαρότερο θυσιαστήριον ἀπὸ τὴν ἀγνὴ σκέψη, τὸ καθαρὸ, «**ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος**» (Β' Κορ. ζ' 1), σῶμα, τὴν γεμάτη ἀγάπη καρδιά. Ἀπὸ τὸ ἔμψυχο αὐτὸ θυσιαστήριον ἀνεβαίνει ἡ πιὸ εὐπρόσδεκτη

στὸν Θεὸ λατρεία. Ὅσο ὁ Θεὸς ἀποστρέφεται τὴν φαρισαϊκὴ μεγαλοστομία καὶ ὑπερπφάνεια, τόσο συμπαθεῖ τὴν «**συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην καρδίαν**» (Ψαλμ. ν' 19) τοῦ τελῶν.

Δὲν ζητάει ὁ Θεὸς ὀλοκαυτώματα καὶ ζωοθύσιες. Οὔτε τὴν μηχανικὴ ἐπανάληψη λέξεων, τὴν «**βαττολογία**», τὴν «**πολυλογία**» ἢ τὴν ὑποκριτικὴ προσευχὴ τῶν Φαρισαίων, ποὺ προσεύχονται, «**ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις**». Ζητάει νὰ «**παραστήσωμεν τὰ σώματα ἡμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ἡμῶν**» (Ρωμ. ιβ' 1). Ἐνα ἄλλο θυσιαστήριον ζητάει ὁ Θεὸς νὰ ὑψώσουμε μέσα μας. Καὶ ἐπάνω σ' αὐτὸ νὰ θυσιάσουμε κακίες καὶ ἐγωισμούς.

Τὸ σῶμα μας γίνεται θυσία ζωντανή, ὅταν δὲν χρησιμοποιεῖται ὡς ὄργανο ἀμαρτίας, ἀλλὰ ἀγίω-ττητας καὶ ἀγνότητος. Ὅταν γίνεται «**ὄπλον δικαιοσύνης**» (Ρωμ. στ' 13) στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ. Ὅπως γράφει ὁ ἅγιος Ἰσιδώρος ὁ Πηλουσιώτης: «*Γινόμεστε τὸ καλύτερο προσφερόμενο θυσίασμα, ὅταν ἡ γνώμη μας εἶναι φιλόανθρωπη καὶ ἡ σάρκα ἀγνή... Ὁ καθένας χειροτονεῖται ἱερέας τοῦ σώματός του, ὥστε νὰ ἐξουσιάζει πάνω στὶς κακίες καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ μεταβάλλει τὸ σῶμα του σὲ ναὸ καὶ ἱερὸ τῆς ἀγνότητος*». Γινόμεστε ἔτσι καὶ ναὸς καὶ θύτης καὶ θύμα. Θύμα ὅμως ζωντανὸ ποὺ ζωογονεῖται ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς ψυχῆς.

«*Παραστήσατε τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν*», ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Καὶ προσθέτει: «*Καὶ πῶς μπορεῖ τὸ σῶμα μας νὰ γίνῃ ζωντανὴ θυσία; Ὅταν τὰ μάτια δὲν βλέπουν τίποτε τὸ πονηρὸ, ἔγιναν θυσία. Ὅταν ἡ γλῶσσα δὲν λαλεῖ ἄπρεπα καὶ αἰσχροῦ, γίνεται προσφορὰ. Ἄς μὴν ἐνεργεῖ τὸ χερί τίποτα τὸ παράνομο καὶ ἀμέσως ἔγινε ὀλοκαύτωμα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι ἀρκετὰ γιὰ τὴν προσφορὰ τῆς ζωντανῆς θυσίας. Χρειάζονται καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης: Τὸ χερί νὰ ἐνεργεῖ, τὸ στόμα νὰ εὐλογεῖ καὶ αὐτοὺς ἀκόμα ποὺ μᾶς δημιουργοῦν προβλήματα, ἡ ἀκοὴ νὰ εὐχαριστεῖται ἀδιάκοπα σιὸ νὰ ἀκούει τὸ θεῖο λόγο.*»

Αὐτὴ εἶναι ἡ λογικὴ λατρεία, στὴν ὁποία ἀρέσκεται ἰδιαίτερα ὁ Θεός. Τὴν λατρεία αὐτὴ καλεῖται νὰ ζήσει ὁ κάθε ἄνθρωπος, γιὰ νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸν ἀσφυκτικὸ κλοιὸ τῆς ὑλοφροσύνης καὶ τοῦ σαρκολατρισμοῦ, τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ ἄγχους. Νὰ γίνῃ οὐρανοδρόμος ἀετὸς μὲ τὴν πνοὴ καὶ τὶς ἀναβάσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Για νέα και ανανεωμένη κοινωνία

Οί αληθινές κοινωνικές αλλαγές, για να έχουν διάρκεια και μονιμότητα, έχουν τις προϋποθέσεις τους. Τò μυστικό τους. Διαφορετικά αὐταπατόμαστε. Καὶ τὸ αὐτονόητο εἶναι, πὼς δὲν γίνεται ἔξωτερικὴ ἀλλαγὴ, χωρὶς ἔσωτερικὴ μεταμόρφωση. Δὲν ἀλλάζει ἡ κοινωνία, ἂν δὲν ἀλλάξουν οἱ ἄνθρωποι. Μὲ παλιὰ καὶ φθαρμένα ὑλικά δὲν χτίζονται καινούργια οἰκοδομήματα. Μὲ παλιωμένους καὶ φθαρμένους ἀνθρώπους δὲν φτιάχνουμε καινούργιες κοινωνίες. Νέες κοινωνίες κάνουμε μονάχα μὲ νέους ἀνανεωμένους ἀνθρώπους. Ἡ κοινωνία δὲν εἶναι ἀφηρημένη ἔννοια. Ἀποτελεῖται ἀπὸ συγκεκριμένους ἀνθρώπους. Καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν ποιοτικὴ τους στάθμη θὰ εἶναι καὶ τὸ κοινωνικὸ σύνολο.

“Ὅλα αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν ἀπλὲς θεωρίες. Ἄλλωστε γνωρίσαμε καὶ τὰ συστήματα ποὺ ἐπιχείρησαν νὰ ἀλλάξουν τὸν κόσμο, ἀναποδογυρίζοντάς τον. Μέθοδός τους ἡ ἐπιβολή, ἡ βία, ὁ ἐξαναγκασμός, ἡ παραπλάνηση. Ὑποσχέσεις γιὰ γήινους παραδείσους καὶ ἤλθαν τὰ γεγονότα νὰ τοὺς διαψεύσουν μὲ τρόπο τραγικὸ.

Ἐδῶ βρίσκεται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Δὲν μένει στὴν ἐπιφάνεια. Δὲν περιορίζεται σὲ ἔξωτερικὲς ἀλλαγές. Ἐπιδιώκει ἔσωτερικὲς μεταμορφώσεις καὶ ἀναμορφώσεις. Οἱ ἐποχὲς τῆς παρακμῆς ἐνδιαφέρονται μονάχα γιὰ τὴν ἐπιφάνεια. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ποὺ ἐφαρμόζει καὶ ἡ φαρισαϊκὴ νοοτροπία. Ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸν τύπο καὶ ὄχι γιὰ τὴν οὐσία, γι’ αὐτὸ ποὺ φαίνεται καὶ ὄχι γι’ αὐτὸ ποὺ εἶναι.

Ἀντίθετα ὁ Χριστιανισμὸς θέλει καὶ ἐπιδιώκει βαθεῖες καὶ ριζικὲς ἀλλαγές. Θέλετε ἀλλαγὴ, μεταβολή, μᾶς λέει. Ποθεῖτε νέες κοινωνίες, στὶς ὁποῖες θὰ βασιλεύει ἡ δικαιοσύνη, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀδελφосύνη, ἡ ἐλευθερία, ἡ εὐκρίνεια, ἡ ἀγάπη, ὁ σεβασμὸς στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν προσωπικότητά του; Ἀλλάξτε τοὺς ἀνθρώπους. Μεταμορφώστε τὶς καρδιές. Ἀναγεννηστε τὶς ψυχές. Πῶς; Ἐνας τρόπος ὑπάρχει. Τὸ ἀσφαλέστερο μέσο εἶναι ἡ μετάνοια. Μάλιστα, ὅσο καὶ ἂν παραξενεύει, ἡ μετάνοια εἶναι ὁ ἀποτελεσματικότερος τρόπος. Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἀλλαγὴ. Μετάνοια θὰ πεῖ ἀλλαγὴ καὶ ἀλλαγὴ θὰ πεῖ μετάνοια. Χωρὶς μετάνοια δὲν ὑπάρχει ἀλλαγὴ.

Ποιὰ μετάνοια καὶ ποιὰ σχέση μπορεῖ νὰ ἔχει μὲ τὶς κοινωνικὲς ἀλλαγές; Βασικὴ. Ἄς ἀκούσουμε ἕναν ἀπὸ τοὺς πρὸ μεγάλους κοινωνικοὺς ἐργάτες. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος προχωρεῖ σὲ μιὰ βαθιὰ ἀνάλυση τῆς μετάνοιας. Μέσα σὲ λίγες γραμμὲς μᾶς δίνει τὶς μεγάλες κοινωνικὲς τῆς διαστάσεις:

«Μετάνοιά ἐστίν, οὐκ ἡ λόγῳ κηρυττομένη, ἀλλ’ ἡ πράγματι βεβαιουμένη· μετάνοια ἐξ αὐτῆς τῆς καρδίας ἐξαλείφουσα τὸν ρύπον τῆς ἀσεβείας. “**Λούσασθε γάρ, φησί, καθαροὶ γίνεσθε· ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου**”, τί βούλεται τὸ περιττὸν τῆς λέξεως; τὸ γὰρ “**ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν**” οὐκ ἰκανὸν μνηῦσαι τὸ πᾶν; Διατί οὖν “**Ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου;**”

Ἐπειδὴ ἄλλως ὀρώσιν ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων, καὶ ἄλλως ὀρᾷ ὀφθαλμὸς Θεοῦ: “**Ἀνθρωπος γὰρ εἰς πρόσωπον, Θεὸς δὲ εἰς καρδίαν**”. Μὴ σχήμασι, φησί, νοθεύσητε τὴν μετάνοιαν, ἀλλ’ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, τῶν τὰ κρυπτὰ ἐρευνώντων, δείξατε τοὺς καρποὺς τῆς μετάνοιας».

Ἡ μετάνοια σὲ ὅλο τὸ πνευματικὸ της μεγαλεῖο καὶ τὶς κοινωνικὲς τῆς προεκτάσεις. Τὴ μετάνοια δὲν τὴν προφέρουν ἀπλῶς τὰ χεῖλη. Τὴν βεβαιώνουν καὶ τὴν ἐπικυρώνουν τὰ ἔργα. Δὲν εἶναι ἀπλῆ προφορὰ λόγων, ποὺ δὲν ἀγγίζουν τὴν καρδιά. Εἶναι συγκλονισμὸς «**συντετριμμένης καὶ τεταπειωμένης καρδίας**» ποὺ φθάνει ἕως τὰ χεῖλη. Δὲν γίνεται μόνο ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Γίνεται πρὸ μπροστὰ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παντεπόπτου Θεοῦ. Πραγματοποιεῖται κατ’ ἐνώπιον Θεοῦ ποὺ ἐξερευνᾷ καὶ γνωρίζει τὰ βάθη τῆς ψυχῆς.

Ὑπάρχει πρὸ ἐπαναστατικὴ διακήρυξη γιὰ οὐσιαστικὲς κοινωνικὲς ἀλλαγές; Ὑπάρχει πρὸ ἀποτελεσματικὸ καὶ μὲ μόνιμα ἀποτελέσματα πρόγραμμα γιὰ κοινωνικὴ δικαιοσύνη; Ἀδικεῖς; Ἐκμεταλλεῦσαι; Ἐξαπατᾷς; Παραπλανᾷς τοὺς συνανθρώπους σου; Τὸ κράτος θὰ ἔλθει νὰ ἀποκαταστήσει τὴ νομιμότητα, νὰ ἐπιβάλλει τὸ δίκαιο; Ναί, ὁ ἄνθρωπος ὅμως θὰ μηχανεύεται χίλιους τρόπους, γιὰ νὰ ξεφύγει.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς λέει βγάλτε τὶς πονηρίες ἀπὸ τὴν καρδιά σας. Πῶς; Ὅχι ἀπὸ τὸν φόβο τῆς κρατικῆς ἐπιβολῆς. Οὔτε μόνο μὲ τὰ ἀμφίβολα προσωπικά σας

κριτήρια. Χρειάζεται ἕνα ἀνώτερο κῦρος, τὸ ὁποῖο φυσικὰ ἀναγνωρίζετε καὶ σέβεσθε. Χρειάζεται μιὰ ζωντανὴ παρουσία, ἕνα ἀξιοσέβαστο Πρόσωπο, ὁ παντογνώστης Θεός. Τοὺς ἀνθρώπους εὐκολὰ τοὺς ἐξαπατᾷς. Ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ νόμου βρίσκεις τρόπους νὰ ξεγλιστρήσεις. Καὶ τὸν ἑαυτὸ σου μπορεῖς νὰ ξεγελάσεις. Τὸν Θεὸ ὅμως; Τὸν Θεό, ποὺ «**ἐτάζει καρδίας καὶ νεφρούς**», ποὺ τὰ πάντα γνωρίζει; Ἀπὸ τὸ ἀκοίμητό Του βλέμμα, πῶς μπορεῖς νὰ ξεφύγεις;

Ἄρκεῖ, λοιπόν, νὰ τοποθετεῖς τὸν ἑαυτὸ σου καὶ τὶς πράξεις σου τίμια μπροστὰ Του. Τότε ἡ μετάνοια, ἡ ἀλλαγὴ δὲν διατρέχει τὸν κίνδυνο νὰ σχηματοποιηθεῖ, νὰ νοθευθεῖ. Γίνεται ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοῦ, στὰ μάτια τοῦ Ὁποίου ὅλα εἶναι «**γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα**». Τότε δὲν ὑπάρχουν περιθώρια γιὰ ὑπεκφυγές. Ἐχομε ἀληθινὴ ἀλλαγὴ. Αὐτὴ ἡ πνευματικὴ ἀλλαγὴ φέρνει καὶ τὴν κοινωνικὴ καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἀλλαγὴ.

Τὴ μετάνοια δὲν τὴν προφέρουν ἀπλῶς τὰ χεῖλη. Τὴν βεβαιώνουν καὶ τὴν ἐπικυρώνουν τὰ ἔργα. Δὲν εἶναι ἀπλῆ προφορὰ λόγων, ποὺ δὲν ἀγγίζουν τὴν καρδιά. Εἶναι συγκλονισμὸς «συντετριμμένης καὶ τεταπειωμένης καρδίας» ποὺ φθάνει ἕως τὰ χεῖλη. Δὲν γίνεται μόνο ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Γίνεται πρὸ μπροστὰ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ παντεπόπτου Θεοῦ.

«Ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ Εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρά ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἦκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεός

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
Ζ' ΛΟΥΚΑ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. α' 11-19
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΛΟΥΚ. η' 41-56

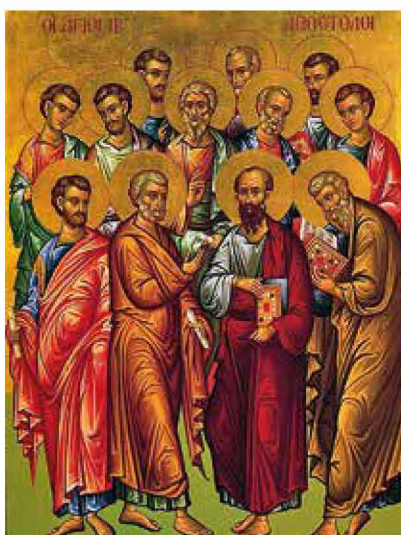
ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν

ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ τρία ἔτη ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἰστορήσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου».

ΖΗΛΩΤΗΣ ΚΑΛῶΝ ΕΡΓῶΝ ἢ ΠΙΚΡῶΝ ΛΟΓῶΝ;

«Περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων».

Μὲ ἐνθουσιασμό καὶ ζῆλο θεϊκὸ γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Χριστιανοὺς τῆς Γαλατίας. Τοὺς γνωρίζει μὲ τὴν ἐπιστολή του ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ποὺ τοὺς κήρυξε δὲν ἐκφράζει σκέψεις ἀνθρώπων. Γιατὶ δὲν τὸ παρέλαβε ἀπὸ ἀνθρώπους, ἀλλὰ κατ' εὐθεϊαν μὲ ἀποκαλύψεις ποὺ τοῦ ἔκαμε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Πρὶν δεχθεῖ αὐτὲς τὶς ἀποκαλύψεις ἔμενε πιστὸς στὴ θρησκεία τῶν προγόνων του καὶ ἀκολουθοῦσε ὅσα δίδασκε ὁ Ἰουδαϊσμός. Τότε κατεδίωκε μὲ πολὺ φανατισμὸ καὶ σκληρότητα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἀφανίσει. Ὁ διώκτης Σαοῦλ εἶχε ζῆλο γιὰ τὶς πατροπαράδοτες παραδόσεις τῶν Ἑβραίων. Ἐνα ζῆλο «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν», ὅπως τὸν ὀνομάζει ἄλλοῦ. Καὶ μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρίαν σήμερον μὲ τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ σπουδαῖο αὐτὸ θέμα καὶ γιὰ τὸν καλὸ «κατ' ἐπίγνωσιν» ζῆλο.

ρων. Αὐτὸς ἐνέπνεε τοὺς ὁσίους. Αὐτὸς καθοδηγοῦσε τοὺς ἁγίους καὶ θεοφόρους Πατέρες στοὺς ἀγῶνες τοὺς γιὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν διαποίμανση τοῦ λογικοῦ ποιμνίου τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ θεϊκὸς αὐτὸς ζῆλος ἐκδηλώνεται ὡς ἀφοσίωση καὶ πιστότητα στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου, στὴ θεότητά Του καὶ τὸ Εὐαγγέλιό Του. Ἐπίσης ἐκφράζεται ὡς ἀγωνιστικὸ φρόνημα καὶ ὡς ἐπίδιωξη τῶν καλῶν ἔργων καὶ τῆς ἱεραποστολῆς γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας μέχρις αὐτοθυσίας. Τέτοιο ζῆλο θεϊκὸ «κατ' ἐπίγνωσιν» ἀπέκτησε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, μετὰ τὸ ὄραμα τῆς Δαμασκοῦ.

ΖΗΛΟΣ ΜΕ ΕΠΙΓΝΩΣΗ

Ἀλλὰ τί σημαίνει ζῆλος; Ζῆλος εἶναι ἡ φλογερὴ καὶ ἀκατάπαυστη προσπάθεια τοῦ Χριστιανοῦ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν. Εἶναι ἡ φλόγα τῆς καρδιάς, ἡ πνοὴ τῆς ἱεραποστολῆς, ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ δὲν ὑπολογίζει κόπους, δυσκολίες, ξενύχτια καὶ θυσίες. Στρέφεται πάντοτε σ' ὅ,τι εἶναι καλὸ, ὠραῖο καὶ θεάρεστο. Ἀποβλέπει σὲ κάτι τὸ ὑπερφυσικόν, στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος γράφει «*ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν, προσπάθησε νὰ τραβήξεις κοντὰ Του ὅλες τὶς ψυχές. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κατορθώσεις, τράβηξε τουλάχιστον ὅσες ψυχές μπορεῖς μὲ τὰ λόγια σου, μὲ τὶς συμβουλές σου, μὲ τὴν πίστη σου, μὲ τὴν πραότητα σου καὶ τὴ γλυκύτητά σου*».

Αὐτὸς ὁ θεϊκὸς ζῆλος ὑπῆρχε μέσα στις ψυχὲς τῶν Ἀποστόλων. Αὐτὸς δυνάμωνε τὴν πίστη τῶν μαρτύ-

ΖΗΛΟΣ «ΟΥ ΚΑΤ' ΕΠΙΓΝΩΣΙΝ»

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ὁ ψεύτικος ζῆλος ποὺ παρακινεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐργάζονται ὄχι γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ καλὸ τοῦ πλησίον, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανοῦν ἢ νὰ ἐπιδειχθοῦν.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Ῥωμαίους γιὰ τοὺς συμπατριῶτες τοῦ Ἑβραίου: «**Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν**» (Ῥωμ. ι' 2). Γνωρίζω πολὺ καλὰ καὶ δίνω μαρτυρία γι' αὐτούς, ὅτι ἔχουν ζῆλο Θεοῦ, ἀλλ' ὄχι μὲ φωτισμένη ψυχὴ ἀπὸ τὴ γνώση καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἦταν ἕνας ζῆλος ἄκριτος, φανατικὸς καὶ γεμάτος ἀπὸ ἐγωισμό.

Ὁ ἀδελφός Θεὸς Ἰάκωβος ἀποκαλεῖ τὸν ζῆλο αὐτὸ «**πικρόν**» (γ' 14). Γιατὶ ὁ ἀρρωστημένος αὐτὸς ζῆλος κάνει τὸν ἄνθρωπο νὰ λείει λόγια πικρά. Τὸν ὀδηγεῖ σὲ φανατισμούς καὶ ἀντιθέσεις. Τὸ πνεῦμα του εἶναι ἐριστικὸ καὶ ἀλαζονικόν.

Ἀλλὰ ἂν ὑπάρχει ὁ «οὐ κατ' ἐπίγνωσιν» ζῆλος, ὑπάρχει καὶ ὁ θεϊκός, ποὺ οἰκοδομεῖ, ἐνισχύει τοὺς Χριστιανοὺς στὰ καλὰ ἔργα. Αὐτὸς ὁ «κατ' ἐπίγνωσιν» ζῆλος ταιριάζει στὸν Χριστιανό.

«Δοκῶ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΗΉ ΛΟΥΚΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Κορ. 8΄ 9-16
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ι΄ 25-37

ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίφημα ἕως ἄρτι. Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ΄ ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ. Ἐάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς ἐχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ΄ οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ μου γίνεσθε».

ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ

«...διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν».

Δείχνουμε ἀνοχή καὶ μακροθυμία, ἐμεῖς οἱ Ἀπόστολοι, γράφει στοὺς Κορινθίους ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Στὸ δύσκολο ἀποστολικὸ ἔργο μας, ἀντιμετωπίζουμε μὲ συμπάθεια καὶ μεγαλοψυχία αὐτοὺς ποὺ μᾶς καταδιώκουν. Ὅταν οἱ ἄλλοι μᾶς βρίζουν καὶ μᾶς βλασφημοῦν, προσπαθοῦμε πάντοτε μὲ λόγια καλοσύνης καὶ ἀγάπης νὰ τοὺς ἀντιμετωπίζουμε.

Καρπὸς τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ ἀνοχή καὶ ἡ μακροθυμία. Ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ μιλάει ἐδῶ γιὰ τὴν ἀνοχή καὶ τὴ μακροθυμία, ποὺ ἀποβλέπει στὴ μετάνοια τοῦ ἄλλου. Ἀλλὰ νὰ κάνουμε καὶ μιὰ διευκρίνιση. Ἡ ἀνοχή ἐπιβάλλεται σὲ ὅλα τὰ ἄλλα θέματα, ὄχι ὅμως σὲ θέματα πίστεως.

Ὅταν ὁ ἄλλος εἶναι ἀμετανόητος καὶ ἀμετάπειστος καὶ ἐπιμένει στὴν αἵρεσή του τότε, κόβουμε κάθε σχέση μαζί του. Αὐτὸ μᾶς παραγγέλλει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν δευτέρα του ἐπιστολῆ (Β΄ Ἰωάν. α΄ 10). Στὶς ἄλλες ὅμως περιπτώσεις ἐπιβάλλεται νὰ εἴμαστε μακρόθυμοι, «ἀνεχόμενοι ἀλλήλων» (Κολ. γ΄ 12,13), γιὰτὶ δὲν συζοῦμε μὲ ἀγγέλους, ἀλλὰ μὲ ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὅπως οἱ ἄλλοι μᾶς ἀνέχονται, ἔτσι καὶ ἐμεῖς ὀφείλουμε νὰ ἀνεχόμαστε τοὺς ἄλλους. Τὸ μεγάλο παράδειγμα τῆς μακροθυμίας καὶ ἀνοχῆς μᾶς τὸ ἔδωσε ὁ Σωτὴρας καὶ Λυτρωτὴς τῶν ψυχῶν μας ποὺ εἶναι «μακρόθυμος καὶ πολυέταος» καὶ μᾶς ἀνέχεται συνεχῶς καὶ μᾶς συγχωρεῖ γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας.

Α. Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΑΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑΣ

Ἄπειρες εἶναι οἱ εὐεργεσίες τοῦ Κυρίου μας. Ἐμεῖς εἴμαστε ὀφειλέτες ἀπέναντί του «μυρίων ταλάντων». Ποιὰ ὅμως εἶναι ἡ δική μας ἀνταπόκριση; Ἄν καθήσουμε καὶ ἀναλογισθοῦμε ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ μέχρι σήμερα, πόσες εὐεργεσίες μᾶς ἔχει προσφέρει, καὶ ἐμεῖς πόσο ἀγνωμοσύνη τοῦ δείξαμε! Πόσες φορές τὸν ἀρνηθήκαμε σὰν τὸν ἀπόστολο Πέτρο καὶ πόσες φορές τὸν σταυρώσαμε μὲ τὶς ἁμαρτίες μας! Τότε, θὰ ραγίσει ἡ καρδιά μας καὶ θὰ ἰκετεύσουμε καὶ ἐμεῖς σὰν τὸν δοῦλο τῆς παραβολῆς: «Μακροθύμησον ἐπ΄ ἐμοί».

Ἀλλὰ ὅπως ὁ Κύριος τοῦ δοῦλου ἐκείνου «σπλαχνισθεὶς ἀπέλυσε αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ» (Ματθ. ν΄ 23), ἔτσι γίνεται καὶ σὲ μᾶς. Μὲ τὴν ἀπέραντη μακροθυμία του, συγχωρεῖ καὶ διαγράφει τὶς πολλὰς μας ἁμαρτίες, ὅταν μετανοοῦμε καὶ ἐξομολογούμαστε. Μᾶς τὸ βεβαιώνει αὐτὸ καὶ ὁ Πρωτοκορυφαῖος Ἀπόστολος: «μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος, διότι δὲν θέλει οὔτε καὶ λίγοι νὰ καθοῦν, ἀλλὰ

θέλει νὰ προχωρήσουν ὅλοι εἰς τὴν μετάνοια καὶ σωτηρία» (Β΄ Πέτρ. γ΄ 9).

—Μακροθυμία καὶ ἀνοχή ἔδειξε ὁ Κύριός μας στὴ γενεὰ ἐκείνη τὴν ἄπιστη καὶ διεστραμμένη, ποὺ ἀπιστοῦσε στὰ λόγια του.

—Μακροθυμία καὶ ἀνοχή εἶχε γιὰ ὅλους τοὺς ἐχθροὺς του Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ποὺ τὸν συκοφαντοῦσαν.

—Μὲ μακροθυμία καὶ ἀνοχή ἀντιμετώπιζε τὶς ὀλιγοπιστίες, τὶς φιλοδοξίες καὶ τὶς ἀδυναμίες τῶν μαθητῶν του.

—Μὲ ἀπέραντη ἀνοχή καὶ μακροθυμία δέχθηκε «τοὺς χλευασμούς, τοὺς κολαφισμούς, τοὺς ἐμπυσομούς» τὶς φοβερὲς βρισιὲς καὶ βλαστήμιες τῶν σταυρωτῶν του. Ἀλλὰ καὶ οἱ μαθητὲς του, τὸ ἴδιο παράδειγμα ἔδειξαν μετὰ τὴν Ἀνάστασή του.

Β. ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΜΑΣ Η ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑ

Στὴ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ μᾶς παρακαλεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος «μιμηταὶ μου γίνεσθε». Θέλει νὰ τὸν μιμηθοῦμε στὴν ἀνοχή καὶ στὴ μακροθυμία, ὅπως καὶ ἐκεῖνος μιμήθηκε τὸν Κύριό του. Καὶ εἶναι συμφέρον μας νὰ κάνουμε αὐτὴ τὴν προσπάθεια. Γιατὶ ἡ προσωπικὴ μας σωτηρία καὶ λύτρωση ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ βαθμὸ τῆς μακροθυμίας ποὺ διαθέτουμε. Ἄς σκεφθοῦμε ὅτι μὲ τὴν ἔλλειψη τῆς μακροθυμίας ἀπὸ τὴ ζωὴ μας, ὑπογράφουμε τὴν καταδίκη μας. Γιατὶ ἂν δὲν δείξουμε καὶ μεῖς ἀνοχή καὶ μακροθυμία στοὺς ἀδελφούς μας γιὰ τὰ λίγα ποὺ μᾶς χρωστοῦν, πῶς θέλουμε ὁ Κύριος νὰ μᾶς χαρίσει τὸ μεγάλο χρέος μας;

Εἶναι μεγάλο συμφέρον μας ἡ ἀνοχή καὶ μακροθυμία γιὰ τὴν ἁρμονικὴ συμβίωσή μας. Εἶναι ἀδύνατον στὴν καθημερινὴ μας ζωὴ, νὰ μὴ σημειωθοῦν παρεξηγήσεις, ἀντιθέσεις, ἀδικίες. Σ΄ ὅλες αὐτὲς τὶς περιπτώσεις λυπούμαστε, πικραίνουμε, θυμώνουμε, ἀγανακτοῦμε, ὄχι μόνο μὲ τοὺς ξένους, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ μας. Μακροθυμία λοιπὸν χρειάζεται μέσα στὴν οἰκογένεια, μετὰ τῶν συζύγων, γιὰ νὰ ἀνέχεται ὁ ἕνας τὶς ἀδυναμίες τοῦ ἄλλου. Μακροθυμία χρειάζεται στὴ διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν. Πόσο ἀλλάζει ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ σπιτιοῦ ὅταν ὅλοι διαθέτουν τὸ μεγαλεῖο αὐτὸ τῆς ψυχῆς ποὺ λέγεται μακροθυμία! Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος γράφει: «Ὁ μακρόθυμος μοιάζει μὲ καράβι, ποὺ ἀπολαμβάνει βαθιὰ γαλήνη».

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Τὸ κοινωνικὸ ἔργο τῶν χριστιανῶν Α΄

«Συχνὰ γίνεται λόγος μέσα στὰ ἱερά Εὐαγγέλια γιὰ γάμους, γιὰ “τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους”, γιὰ “δεῖπνον μέγα”, γιὰ ἑορταστικὸ τραπέζι, μάλιστα στὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀσώτου: “καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν”. Ὅλα αὐτὰ σημαίνουν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν μᾶς ἀποκόπτει ἀπὸ τὴν ζωὴ καὶ τὴς χαρὲς τῆς. Δὲν μᾶς κάνει ἀπόκοσμοι καὶ ἀκοινωνήτους. Καὶ ὁμῶς ὑπάρχει ἡ γενικὴ καὶ διάχυτη ἐντύπωση γιὰ τὸ ἀντίθετο. Γιατί; Εἶναι ἀπόκοσμοι οἱ Χριστιανοί;»

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἀπόκοσμοι καὶ ἀκοινωνήτοι, αὐτοὶ ποὺ ἔχουν νὰ πραγματοποιήσουν ἕνα τεράστιο κοινωνικὸ ἔργο μέσα στὸν κόσμο; Ποιὰ εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῶν Χριστιανῶν, ὅπως τὴν χάραξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος; «**Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου**» (Ματθ. ε΄ 14), «**ὕμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς**» (ε΄ 13). Καὶ ἀσφαλῶς τὸ φῶς δὲν σκορπίζει λύπη. Δημιουργεῖ χαρούμενη ἀτμόσφαιρα. Δὲν φέγγει στὴς ἐρημιές, ἀλλὰ στὴς πόλεις. Οἱ ἠλεκτρικὲς ἐγκαταστάσεις δὲν γίνονται, γιὰ νὰ φωτίσουν ἀκατοίκτης ζουγκλες, ἀλλὰ τὴς ἀνθρώπινες κοινωνίες. Καὶ τὸ πνευματικὸ ἀλάτι σκοπὸ ἔχει νὰ προλάβει τὴν κοινωνικὴ σήψη καὶ νὰ νοστιμίσει τὴς ἀνθρώπινες σχέσεις.

Πῶς εἶναι, λοιπόν, δυνατόν οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ νὰ ἀκολουθήσουν ἄλλη γραμμὴ ἀπὸ αὐτὴ ποὺ χάραξε ὁ Χριστὸς μετὰ τὸν θεϊκὸ λόγον Του καὶ τὸ φωτεινὸ παράδειγμά Του; Βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουν παρεκκλίσεις καὶ ὑπερβολές. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία δὲν τὴς ἀποδέχεται ἀπὸ ὅπουδήποτε καὶ ἂν προέρχονται. Οἱ Μανιχαῖοι καὶ οἱ Καθαροί, οἱ ὑπεραυστηροὶ αὐτοὶ παραχαράκτες τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, καταδικάστηκαν ὡς αἰρετικοί.

Ἀσφαλῶς ὁ Κύριος συνέστησε στοὺς μαθητὲς Του νὰ φυλάγονται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ νὰ μὴν παρασύρονται ἀπὸ αὐτό. Ὁ ἴδιος ὁμῶς συγχρόνως ζήτησε ἀπὸ τὸν οὐράνιο Πατέρα Του, στὴν περίφημη ἀρχιερατικὴ προσευχὴ Του «**ὄχι νὰ ἄρῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ’ ἵνα τηρήσῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ**» (Ἰωάν. ιζ΄ 15).

Βεβαίως ὁ Χριστιανισμὸς συνιστᾷ προσοχή, γιὰ νὰ μὴν ἀφομοιωθοῦμε ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀλλὰ νὰ ἀφομοιώσουμε τὸν κόσμον. Τὸ ἁμαρτωλὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου νὰ μὴν γίνῃ καὶ δικό μας φρόνημα. Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ νὰ φρονηματίσει καὶ ἀγιάσει τὸν κόσμον. Πῶς θὰ γίνῃ αὐτό, ἂν οἱ Χριστιανοὶ ἀποκοποῦν ἀπὸ τὸν κόσμον; Ἡ ἀποστολὴ μᾶς εἶναι μέσα στὸν κόσμον. Καὶ ὄχι μόνο μέσα στὸν κόσμον τοῦ πένθους καὶ τῆς λύπης, ἀλλὰ καὶ τῆς χαρᾶς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀγκαλιάσουμε ὅλες τὴς ὑγιεῖς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ διαποτίσουμε τὸν κόσμον μετὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ ἀναζητεῖ ὁ κουρασμένος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς

μας. Αὐτὸ ἀποτελεῖ πρόσταγμα τῶν καιρῶν, ἀλλὰ καὶ μῆνυμα τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ Χριστὸς ἐγένετο ἄνθρωπος, γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν κόσμον καὶ μεῖς θὰ ἀδιαφορήσουμε γιὰ τὸν συνάνθρωπό μας ποὺ ὑποφέρει καὶ προσπαθεῖ νὰ καθησυχάσει τὴν ταραγμένη συνειδησίη του στὴν φυγὴ ἀπὸ τὸ καθῆκον ἢ στὰ παραισθησιογόνα τοῦ πνεύματος; Ὅλοι αὐτοὶ καὶ μέσα στὴν πώσῃ τους ἀναζητοῦν ἀπεγνωσμένα τὴ λύτρωση καὶ τὴ σωτηρία. Καὶ ἀλίμονο στοὺς πιστοὺς, ποὺ γνώρισαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ καὶ δὲν θὰ ἀνταποκριθοῦν στὸ κάλεσμά τους.

Σκεφθήκαμε ὁμῶς μήπως αὐτοὶ ποὺ μᾶς κατηγοροῦν ἔχουν δίκιο; Τοὺς παρουσιάσαμε ποτέ, μετὰ τὸ ἀγωνιστικὸ παράδειγμά μας, ταπεινὰ καὶ ἀνεπιτήδευτα, ζωντανὴ τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία; Τοὺς φέραμε ἀληθινὸ, καθαρὸ, τὸ πνευματικὸ, τὸ κοινωνικὸ καὶ ἀνακαινιστικὸ μῆνυμα τοῦ Χριστοῦ; Ἀνάγκη νὰ συνειδητοποιήσουμε τὴν ιδιότητά μας, τὸ ἔργο μας καὶ τὴν ἀποστολή μας. Εἴμασθε Χριστιανοί. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ἀκοινωνήτοι. Σημαίνει πολλὰ καὶ μεγάλα. Ἀνῆκουμε σὲ γένος βασιλικὸ, σὲ «**βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον**» (Α΄ Πέτρου β΄ 9). Μετὰ τὸ ἅγιον Βάπτισμα ἀποκτήσαμε τὴν υἰοθεσίαν τοῦ οὐράνιου Πατέρα καὶ πολιτογραφηθήκαμε στὴ βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Τὸ σῶμα μᾶς εἶναι ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ μετὰ τὴν συμμετοχή μας στὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας ἔρχεται ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἀγιάσει καὶ νὰ κατοικήσει μέσα στὴν ψυχὴ μᾶς. Ἐνωνόμαστε μετὰ τὸν Θεὸ καὶ μετὰ τοὺς ἀδελφούς μας.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀπορρέουν ὀρισμένες ὑποχρεώσεις ποὺ δὲν εἶναι ἄσχετες μετὰ τὴν κοινωνικὴ μᾶς ἀποστολή. Τὸ ὅτι κοινωνοῦμε ἀπὸ τὸ ἴδιο ἅγιον Ποτήριον μετὰ τοὺς ἄλλους, αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ τοὺς αἰσθανόμαστε ἀδελφούς καὶ ἐκμυδενίζει τὴς ὅποιες διακρίσεις. Ἡ σκέψῃ μᾶς ὅτι ἀνήκουμε σ’ ἕνα σῶμα, τοῦ ὁποῦ κεφαλὴ εἶναι ὁ Χριστός, μᾶς παρακινεῖ νὰ ἐκδηλώσουμε τὸ ἐνδιαφέρον μᾶς πρὸς ὅλα τὰ μέλη. Δὲν βλέπουμε πᾶ μόνάδες καὶ νούμερα. Βλέπουμε ἀδελφούς τοῦ Χριστοῦ, ψυχὰς ἀτίμητες «**ὕπερ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν**». Ἀντιχοῦν στὰ αὐτιά μας οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου: «**Ἐφ’ ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε**» (Ματθ. κε΄ 40).

«**Ἐμοὶ ἐποιήσατε**»! Καθήσαμε νὰ σκεφθοῦμε τί σημαίνει αὐτό; Ὅτι κάνουμε στὸν πλησίον μᾶς τὸ κάνουμε στὸν Χριστό. Σὲ τί ὕψος ἀνεβάζει ὁ Χριστιανισμὸς τὸν συνάνθρωπό μας καὶ τὸν πιὸ μικρὸ καὶ ἄσημο καὶ «**ἐλάχιστο**»; Ἄν ἀδιαφορήσουμε γιὰ τὸν συνάνθρωπό μας, ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὸν Χριστό. Καὶ μπορούμε νὰ λεγόμεσθε καὶ νὰ εἴμασθε Χριστιανοί, ἂν ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὸν Χριστό;

«Νεφύδριόν ἐστι καὶ θᾶπτον παρελεύσεται»

Λέγεται πὼς μιὰ μεγάλη βιομηχανία ὑποδημάτων τῆς Ἀμερικῆς ἀποφάσισε νὰ ἐπεκτείνει τὴν ἐμπορικὴ δραστηριότητά της σὲ μιὰ ἀπομακρυσμένη περιοχὴ. Ἔστειλε, λοιπόν, ἕνα ἀντιπρόσωπό της, γιὰ νὰ παρουσιάσει τὸ ἐμπόρευσμά της. Ἡ πρώτη δουλειὰ ἐκείνου ἦταν νὰ μελετήσῃ τὶς συνήθειες, τὸν τρόπο ζωῆς τῶν κατοίκων, ὅλες τὶς προϋποθέσεις ποὺ ὑπῆρχαν.

Ἡ ἔρευνά του ὅμως ἦταν ἀπογοητευτικὴ. Τὸν γέμισε πίκρα τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρισε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι δὲν χρησιμοποιοῦσαν καθόλου παπούτσια. Κυκλοφοροῦσαν ξυπόλητοι. Μάταιος κόπος, σκέφθηκε. Τίποτα δὲν γίνεται. Θὰ γυρίσω πίσω. Τὴν ἀπογοήτευσή του τὴν ἔκλεισε σ' ἕνα γράμμα καὶ τὴν ἔστειλε στὸν προϊστάμενό του. Ἦταν λάθος ἢ ἐκλογὴ αὐτῆς τῆς περιοχῆς. Δὲν ὑπάρχουν ἐδῶ εὐνοϊκὲς συνθῆκες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου μας. Οἱ ξυπόλητοι δὲν χρησιμοποιοῦν παπούτσια!

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἀντιμετώπιση. Ἡ ἀντιμετώπιση τῆς ἀπαισιοδοξίας τοῦ ἔλεγε: Μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους δὲν γίνεται τίποτα καὶ μὴν περιμένεις τίποτα. Ἡ ἐπιχείρηση τὸν διέταξε νὰ γυρίσει πίσω. Κατάλαβε πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ἀκατάλληλος γιὰ τὴν ἀποστολὴ αὐτή. Δὲν παραιτήθηκε ὅμως ἀπὸ τὴν προσπάθεια. Συνέλαβε καλὰ τὸ πρόβλημα καὶ πρόσεξε τώρα πολὺ στὴν ἐπιλογὴ. Στέλνει ἄλλον ὑπάλληλο ἱκανό, δραστήριο, ἀποφασιστικό. Προπάντων αἰσιόδοξο. Αὐτὸς λοιπόν, μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ εἶχε καὶ τὴν ἔρευνα ποὺ ἔκανε, ἔπιασε ἀμέσως τὸ θέμα. Μοναδικὴ εὐκαιρία, σκέφθηκε, μᾶς προσφέρεται ἐδῶ. Ξυπόλητοι οἱ κάτοικοι; Τί ἄλλο θέλουμε; Αὐτὸ δὲν ζητᾶμε; Εὐκαιρία νὰ τοὺς μάθουμε νὰ φορᾶνε παπούτσια. Καὶ τὸ πείραμα πέτυχε, διότι πέτυχε ὁ ἄνθρωπος νὰ δεῖ καὶ νὰ συλλάβῃ τὸ ζήτημα στὴν οὐσία του.

Δύο ἄνθρωποι μπροστὰ στὴν ἴδια περίπτωσι, μὲ τὰ ἴδια δεδομένα, κάτω ἀπὸ τὶς ἴδιες συνθῆκες καὶ προϋποθέσεις μὲ διαφορετικὴ ὅμως νοοτροπία. Ὁ ἕνας ἀπογοητεύεται, φέρνει τὴν ἀπελπίσι καὶ τὸν πανικό, σταυρώνει μοιρολατρικὰ τὰ χέρια, ἐγκαταλείπει τὴν προσπάθεια καὶ καταθέτει τὴν ἐντολή. Οἱ ξυπόλητοι δὲν ἀγοράζουν παπούτσια, μουρμουρίζει. Ὁ δεύτερος ἐνθουσιάζεται, τρίβει τὰ χέρια του ἀπὸ ἱκανοποίηση, κάνει σχέδια μεγάλα καὶ βλέπει νὰ ἀνοίγονται μπροστὰ του σπουδαῖες προοπτικὲς. Δραστηριοποιεῖται καὶ θριαμβεύει. Ἀτενίζει χαμογελαστῆ τὴν ἐπιτυχία, ἐκεῖ ποὺ ὁ ἄλλος ἀντικρίζει βλοσυρῆ τὴν ἀποτυχία. Οἱ ξυπόλητοι δὲν ἀγοράζουν παπούτσια, σκέπτεται ὁ ἀπαισιόδοξος. Μὰ οἱ ξυπόλητοι ἔχουν ἀνάγκη καὶ πρέπει νὰ ἀγοράσουν παπούτσια, σκέπτεται ὁ αἰσιόδοξος.

Δύο τόσο συνηθισμένοι τύποι στὴν καθημερινὴ ζωὴ μὲ ποικίλες παραλλαγές. Γιὰ τὸν ἕνα ὅλα εἶναι

μαῦρα καὶ σκοτεινά. Ἀναπνέει ἀπογοήτευση καὶ ἐκπνέει ἀπελπίσι. Ὁ θρῆνος εἶναι ὁ ἐθνικός του ὕμνος. Ὁ κόσμος του ἕνας κόσμος μαραμένος καὶ νεκρός. Ἡ ψυχὴ του ζεῖ καθημερινὰ τὴν ἀποτυχία, τὰ σβησμένα ὄνειρα, τὰ γκρεμισμένα ἰδανικά, τὴν διάφευση τῶν ἐλπίδων. Μὲ ὀδηγὸ του τὴν ἀπογοήτευση, μὲ θέληση ἀναιμική, προδιαγράφει τὴν ἀποτυχία καὶ δὲν ἐπιχειρεῖ τίποτα. Αὐτοκαταδικάζεται στὴν ἄρνηση καὶ τὸν μαρασμό. Μικρὲς ἢ μεγάλες οἱ δυνατότητές του, ἡ ἀπαισιοδοξία τοῦ δένει σιδερένιες μπάλες στὰ πόδια καὶ τὸν ἀχρηστεύει.

Τὸ μάτι του λὲς καὶ εἶναι ἐξοικειωμένο νὰ παρατηρεῖ μονάχα τὸ γκρίζο ἢ τὸ μαῦρο χρῶμα. Εἶναι λιακάδα καὶ ξαστεριά; Δὲν τὶς χαίρεται. Σκέπτεται τὴ συννεφιά καὶ τὴ βροχὴ ποὺ θὰ ἔλθουν. Ἔχει ὑγεία σήμερα; Δὲν τὴν ἀπολαμβάνει, γιὰτὶ αὔριο μπορεῖ νὰ ἀρρωστήσει. Ἀρρώστησε; Ἡ ἀρρώστια του θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἀπὸ τὶς χειρότερες. Καρποφόρησαν τὰ χωράφια του καὶ τὰ δέντρα βαραίνουν ἀπὸ τοὺς καρπούς; Πάλι σκέπτεται: Νὰ δεῖς πὼς δὲν θὰ ἔχουν φέτος τιμὴ τὰ προϊόντα.

Ἡ ἀπαισιοδοξία δὲν εἶναι μονάχα θέμα χαρακτῆρα καὶ ψυχοσύνθεσης. Εἶναι καὶ ζήτημα θελήσεως, προσπάθειας καὶ ἀγώνα. Κάτι πολὺ περισσότερο. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν πίστη στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πατρικὴ πρόνοιά Του. Αὐτὴ εἶναι ἱκανὴ νὰ προφυλάσσει ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς ἀνυπόστατους φόβους, ἀλλὰ νὰ τονώνει καὶ νὰ ἐνισχύει καὶ στὶς πιὸ μεγάλες δυσκολίες. Μὲ τὴν πίστη ἀντιμετωπίζονται καὶ ξεπερνῶνται καὶ τὰ πιὸ ἀνυπέβλητα ἐμπόδια. Διότι τὸ μάτι τῆς πίστεως βλέπει πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα. Καὶ γι' αὐτὸ πιστεύει πὼς καὶ πάλι ὁ ἥλιος θὰ φανεῖ.

Ὁ Χριστιανὸς καὶ στὶς πιὸ μεγάλες ἀντιξοότητες διατηρεῖ τὴν αἰσιοδοξία του, ἀκριβῶς γιὰτὶ διατηρεῖ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστη του στὸν Θεό. Αὐτὸ δὲν τὸν κάνει ἀπροσγεῖωτο καὶ ἐξωπραγματικό. Δὲν ζεῖ στὰ σύννεφα. Ζεῖ στὴ γῆ. Ἀντιμετωπίζει ὅμως τὰ τῆς γῆς μὲ τὸ φωτεινὸ πρίσμα τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ αὐτὸ τοῦ δίνει δυνάμεις μοναδικές, γιὰ νὰ μὴ λυγίσει καὶ νὰ μὴ κάμπτεται. Τὴν προσπάθεια δὲν τὴν ἐγκαταλείπει ὄχι μόνο μὲ τὸ πρῶτο ἐμπόδιο, ἀλλὰ οὔτε μὲ τὸ δεύτερο καὶ τὸ τρίτο καὶ τὸ ἑκατοστό. Σὲ κάθε δυσκολία ἐπαναλαμβάνει μαζὶ μὲ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο: «Νεφύδριόν ἐστι καὶ θᾶπτον παρελεύσεται». Συννεφάκι εἶναι καὶ γρήγορα θὰ περάσει. Καὶ περνάει σύντομα κάτω ἀπὸ τὴ βίαιη πνοὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἶπαν πὼς ὁ Χριστιανὸς δὲν εἶναι οὔτε αἰσιόδοξος οὔτε ἀπαισιόδοξος. Εἶναι πιστός. Εἶναι ἀγωνιστής. Γι' αὐτὸ καὶ νικητής. Νικητὴς μὲ τὸν Νικητῆ. Μὲ Ἐκεῖνον ποὺ «ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ» (Ἀποκάλ. στ' 2).

«Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ διακαιώματα λατρείας τὸ τε Ἅγιον κοσμικόν. Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἦ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἣτις λέγεται Ἅγια. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἅγια Ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περιεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ ἐν ἣ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ράβδος Ἁαρῶν

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. θ' 1-7
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28

ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντός εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων».

ΠΑΝΑΓΙΑ: Η ΧΡΥΣΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

«...σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἅγια Ἁγίων, ...ἔχουσα... τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περιεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ».

Ἡ ἀναφορὰ στὴ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ποῦ ἦταν ὁ πρῶτος, ἄς ποῦμε, ναὸς στὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Ὅσα ὑπῆρχαν στὴ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦταν σύμβολα ποῦ ἐκφράζονται στὸ πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὅ,τι σὰν τύπος ἦταν ἡ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, ἦταν στὴν πραγματικότητα ἡ Παναγία μητέρα τοῦ Χριστοῦ μας.

Α. ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

Μέσα στὴ σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου καὶ μετὰ στὸ Ναὸ τοῦ Σολομῶντος ὑπῆρχαν ἑννέα ἱερὰ πράγματα. Στὸ πρῶτο μέρος ποῦ ὀνομαζόταν «Ἅγια», βρισκόταν ἡ ἐπτάφωτη λυχνία καὶ ἡ τράπεζα ποῦ τοποθετοῦσαν τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. Στὸ δεύτερο μέρος ποῦ λεγόταν «Ἅγια τῶν Ἁγίων» ὑπῆρχαν τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. Μέσα στὴν Κιβωτὸ βρισκόταν ἡ χρυσοῦν στάμνα ποῦ περιεῖχε τὸ μάννα, ἡ ράβδος τοῦ Ἁαρῶν ποῦ βλάστησε θαυματουργικὰ καὶ οἱ πλάκες τοῦ Νόμου ὅπου ἦταν γραμμένες οἱ Δέκα Ἐντολές. Αὐτὲς τὶς πλάκες τὶς εἶχε παραλάβει ὁ Μωϋσῆς ἐπάνω στὸ ὄρος Σινᾶ. Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἦταν σύμβολα, τύπος, αἰνίγματα καὶ σκιά τῶν προνομιῶν τῆς Θεοτόκου. «Αὐτὴ ἦταν πράγματι ἡ Ἐπτάφωτος λυχνία τῶν ἐπτὰ χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὰ ὅποια ἔλαμπε», ὅπως λέει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. «Αὐτὴ ἦταν ἡ ζωηφόρος τράπεζα τοῦ Ἄρτου τῆς Ζωῆς. Αὐτὴ ἦταν τὸ θυμιατήριον ὅπου ἐκράτησε ἀφλέκτως τὸ πῦρ τῆς Θεότητος», ὅπως γράφει ὁ Ἡλίας Μηνιάτης. «Αὐτὴ ἦταν», συνεχίζει ὁ ἴδιος, «ἡ στάμνα ἡ χρυσοῦν, ὅπου ἐβάστασεν τὸ οὐράνιον μάννα. Αὐτὴ ἡ πλάκα, ὅπου ἔφερε σωματούμενο τὸν ἐνυπόστατον Λόγον. Αὐτὴ, ἡ ράβδος, ὅπου ἐβλάστησεν παραδόξως τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας. Αὐτὴ, ἡ κιβωτὸς, ὅπου ἔσωσεν ἐκ τοῦ κατακλισμοῦ τῆς ἀμαρτίας τὸ ἀνθρώπινον γένος».

Ὁ μέγας ποιητὴς τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, γεμάτος ἀπὸ θαυμασμό, ἀπευθυνόμενος στὴν Παναγία, τῆς λέει, μεταξύ ἄλλων καὶ τοῦτο:

«Χαῖρε κιβωτὴ χρυσοθεῖσα τῷ Πνεύματι». Δηλαδή, χαῖρε Παναγία, ποῦ εἶσαι Ἐσὺ Κιβωτὸς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Γιατὶ Ἐσένα δὲν σὲ χρύσωσαν χέρια ἀνθρώπινα, ὅπως τὴν Κιβωτὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

Β. ΤΙ ΜΑΣ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ;

Τί μᾶς διδάσκουν ὅλες αὐτὲς οἱ θεῖες ἀλήθειες; Τί σημαίνει γιὰ μᾶς τὸ ὅτι ἡ Παναγία εἶναι ἡ χρυσοῦν Κιβωτὸς; Κάποτε ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἔσωσε ἀπὸ τὸν κατακλισμὸν τὸν δίκαιο, τὸν πιστὸ ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, τὸν Νῶε καὶ τὴν οἰκογένειά του. Τώρα, στὰ χρόνια τῆς Καινῆς Διαθήκης, μπορεῖ νὰ μᾶς προστατεύσει ἡ νέα Κιβωτὸς, ἡ χρυσοῦν Κιβωτὸς ποῦ εἶναι ἡ Παναγία μας. Γιατὶ στὰ χρόνια τὰ πονηρὰ ποῦ ζοῦμε, ὑπάρχει ἕνας ἄλλος κατακλισμὸς, πιδ φοβερός ἀπὸ ἐκεῖνον τῆς ἐποχῆς τοῦ Νῶε. Εἶναι ὁ κατακλισμὸς τοῦ κακοῦ, τῆς ἀνηθικότητας, τῆς διαφθορᾶς, τῆς σαρκολατρίας. Εἶναι ὁ κατακλισμὸς τῶν ρυπαρῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, οἱ προκλητικὲς καὶ ξεδιάντροπες προβολές τῆς μικρῆς καὶ τῆς μεγάλης ὀθόνης. Εἶναι ἀκόμα ὁ κατακλισμὸς ἀπὸ τὰ ναρκωτικά, τὴν νυχτερινὴν ζωὴν, τὸν ἀποπροσανατολισμὸ τῶν νέων, καὶ ὄχι μόνον. Εἶναι ἀκόμη ὁ κατακλισμὸς τῶν αἰρέσεων, τῆς παραθρησκείας, τῶν ποικίλων «γνωστικῶν φιλοσοφιῶν» καὶ τόσων ἄλλων κακῶν ποῦ ἔχουν κατακλύσει καὶ ὀργώνουν τὴν πατρίδα μας. Ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς φοβεροὺς κατακλισμοὺς θέλει καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς σώσει ἡ προστασία τῆς Παναγίας μας, ἡ χρυσοῦν Κιβωτὸς.

Φυσικὰ αὐτὸ δὲν θὰ γίνει ἀπὸ μόνου του καὶ ἀναγκαστικά. Χρειάζεται νὰ ζητᾶμε μὲ πίστη τὶς πρεσβεῖες τῆς. Νὰ μιμούμαστε τὶς ἀρετές τῆς. Νὰ μελετᾶμε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐκεῖνη. Νὰ ἐπικοινωνοῦμε μὲ τὸν Θεὸ καὶ νὰ ζοῦμε μέσα στὴν Ἐκκλησία μας τὴ μυστηριακὴ ζωὴ. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ προσωπικὴ μας πείρα βεβαιώνουν ὅτι «πολλὰ ἰσχύει δέησις μητρὸς πρὸς εὐμένειαν Δεσπότου».

«**Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι· καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον**

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. β΄ 4-10
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιη΄ 18-27

τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. Αὐτοῦ γὰρ ἐσμὲν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν».

ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΑΣ

«Ὁ Θεὸς πλούσιος ἐν ἐλέει».

Οἱ ἄνθρωποι συνήθως διψοῦν γιὰ πλοῦτη. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ κυνηγοῦν μὲ ἀσταμάτητη ὄρμη. Πολλὰ χρήματα, μεγάλη περιουσία, ἄφθονα μέσα, νὰ ὀσκοπὸς τῆς ζωῆς γιὰ πολλοὺς ἀνθρώπους.

Τὰ ὑλικά ὅμως πλοῦτη, παρ' ὅλο ὅτι γυαλίζουν στὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου, ἐξάπτουν τὴ φαντασία του καὶ προκαλοῦν τὶς ἐπιθυμίες τῆς σαρκός, εἶναι περιορισμένης ἀξίας. Γιατὶ δὲν ἱκανοποιοῦν ἀληθινὰ καὶ οὐσιαστικὰ τὸν ἄνθρωπο. Μᾶλλον δημιουργοῦν προβλήματα, γεννοῦν τὴν ἀνησυχία, τὴν ἀγωνία, πολλὰς φορές καὶ τὴν καταστροφὴ. Ἄλλα εἶναι τὰ πλοῦτη, ποὺ πλουτίζουν πραγματικὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἱκανοποιοῦν ἀπόλυτα τὸν πόθο τῆς ψυχῆς του γιὰ πλουτισμό.

Γι' αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ πλοῦτη μᾶς μιλάει σήμερα ὁ ἀπόστολος Παῦλος· γιὰ τὰ πλοῦτη τοῦ Θεοῦ μᾶς. Καὶ πρῶτα-πρῶτα κάνει λόγο γιὰ

ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

τοῦ Θεοῦ. «**Ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς... συνεζωοποίησε... καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ**». Μὲ αὐτὰ ποὺ μᾶς λέει ὁ θεῖος Ἀπόστολος εἶναι σὰν νὰ μᾶς εἰσάγει στὸ ἀνάκτορο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μᾶς παρουσιάσει τὰ πλοῦτη τῆς ἀγάπης του. Πλοῦτη τῶν ἀνθρώπων εἶναι συνήθως ὅ,τι κατόρθωσαν νὰ ἀποκτήσουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν καλοπέρασή τους. Πλοῦτη τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅ,τι ἔκανε γιὰ μᾶς, γιὰ τὴ σωτηρία μας, γιὰ τὴν ἀνύψωσή μας. Τὰ πλοῦτη τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μᾶς εἶναι τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης του γιὰ μᾶς. Εἴμαστε νεκροὶ ἀπὸ τὴν πώση τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἐκεῖνος μᾶς ζωοποίησε μὲ τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματός του, ποὺ μᾶς ἔδωσε διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ δὲν ἀρκέστηκε μόνο σ' αὐτὰ. Μᾶς ἔδωσε τὴ δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ ζήσουμε μιὰ ἀναστημένη, πνευματικὴ ζωὴ. Καὶ ἀκόμη μᾶς ὕψωσε στοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τώρα διὰ μέσου τῆς ἐνώσεώς μας μὲ τὸν ἀναστημένο καὶ δοξασμένο Χριστό.

«Ὅταν βλέπουμε τὰ πλοῦτη τῶν ἀνθρώπων, μᾶς καταλαμβάνει ἡ ἐπιθυμία νὰ τὰ ἀποκτήσουμε κι ἐμεῖς. Γιατὶ νὰ μὴ γίνει καὶ τώρα, ποὺ ὁ Ἀπόστολος μᾶς ἔδειξε τὰ πλοῦτη τοῦ μεγάλου Θεοῦ μᾶς; Νὰ ποθήσουμε τὰ πλοῦτη τοῦ Θεοῦ! Νὰ τὰ ζηλέψουμε. Καὶ ἔχοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Θεὸς τὰ πλοῦτη τῆς ἀγάπης του δὲν τὰ

κρατᾷ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ τὰ προορίζει γιὰ μᾶς, νὰ ζητήσουμε νὰ τὰ κάνουμε δικὰ μας. Μὲ ἄλλα λόγια νὰ ζητήσουμε ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ ἀναστήσει καὶ μᾶς ἀπὸ τὸν θάνατο τῆς ἁμαρτίας. Νὰ μᾶς ζωοποιήσει. Νὰ μᾶς χαρίσει πλούσια τὴ δύναμή του νὰ ζήσουμε τὴ νέα «**ἐν Χριστῷ ζωὴ**». Νὰ μᾶς ἀξιώσει νὰ ζοῦμε ἐδῶ στὴ γῆ σὰν πολῖτες τοῦ οὐρανοῦ, μέχρι τότε ποὺ θὰ μᾶς ἀνυψώσει ὀριστικὰ «**ἐν τοῖς ἐπουρανίοις**».

Ὁ Ἀπόστολος συνεχίζει τώρα τὴν ἱερὴ ἀφήγησή του γιὰ τὰ πλοῦτη τοῦ Θεοῦ. Μὲ φωνή, ποὺ πάλλεται ἀπὸ ἱερὴ συγκίνηση, μᾶς μιλάει γιὰ

ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

τοῦ Θεοῦ μᾶς. Γιὰ «**τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ**». Γιὰ τὸν ὑπερβολικὸ πλοῦτο τῆς χάριτός του, ὁ ὁποῖος ἐκδηλώθηκε σὲ μᾶς μὲ τὴν ἀγαθότητα ποὺ μᾶς ἔδειξε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ πραγματικά. Τὰ πλοῦτη τῆς χάριτος, ποὺ μᾶς ἔδειξε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἀμύθητα. Τί νὰ ἀπαριθμήσει κανεὶς; Τὴν χάριν, ποὺ ἀπέρρευσε ἀπὸ τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, στὴν ὁποία ὀφείλουμε τὴ λύτρωση καὶ τὴ σωτηρία μας; Ὁ Ἀπόστολος τὸ σημειώνει πρῶτο αὐτό: «**Χάριτί ἐστε σεσωσμένοι**». Πῶς μπορεῖ νὰ περιγράψει τὴ χάριν τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐκδηλώνεται στὴ ζωὴ μας μὲ χίλιους τρόπους;

Τὰ ἱερά καὶ θεῖα μυστήρια, αὐτοὶ οἱ οὐράνιοι κρουνοί, διοχετεύουν στοὺς πιστοὺς ἄφθονη τὴ λυτρωτικὴ, ἀγιαστικὴ καὶ σώζουσα χάριν τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἐὰν τὰ μυστήρια μᾶς μεταδίδουν κατὰ ἓνα οὐσιαστικὸ τρόπο τὰ ποικίλα χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ χάριν τοῦ Θεοῦ ἐκδηλώνεται πλούσια καὶ εὐεργετικὴ σὲ κάθε πλευρὰ τῆς ζωῆς μας. Ἡ χάριν τοῦ Θεοῦ μᾶς παρακολουθεῖ σὲ κάθε βῆμα τῆς ζωῆς μας, γιὰ νὰ μᾶς καθοδηγήσει, νὰ μᾶς στηρίξει, νὰ μᾶς βοηθήσει. Χάριν Θεοῦ εἶναι νὰ ὑπομένουμε τὸν πόνο τῆς ἀρρώστιας μας. Χάριν Θεοῦ εἶναι νὰ δοκιμάζουμε ἰσχυροὺς πειρασμοὺς καὶ νὰ νικᾶμε. Χάριν Θεοῦ εἶναι νὰ ἔχουμε παιδιὰ ἀγνὰ καὶ πειθαρχικά. Χάριν Θεοῦ εἶναι νὰ ἔχουμε ὁμόνοια καὶ ἀγάπην στὴν οἰκογένειά μας. Χάριν Θεοῦ εἶναι νὰ αἰσθανόμαστε τὴν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς, τὸν πόθο τῆς μελέτης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶχε λοιπὸν δίκιο ὁ Ἀπόστολος νὰ μιλάει μὲ συγκίνηση γιὰ «**τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ**»;

Ωκεανός φιλανθρωπίας

Από τις πιδ ύπουλες παγίδες στην πνευματική ζωή ή απελπισία. Πιδ επικίνδυνη και από την άμαρτία. Και ό πιδ μεγάλος άμαρτωλός πού θα μετανοήσει, βρίσκει τόν δρόμο τής σωτηρίας. Ένω εκείνος πού απελπίζεται καταδικάζει ό ίδιος τόν έαυτό του. Άγνοεί τήν αγάπη και τό άπειρο έλεος τού Θεού.

«Ευπερίστατος» ή άμαρτία, μās λέει ό άπόστολος Παύλος. Δελεαστική και προκλητική μās περιβάλλει από παντού. Άχρηστεύει τό λογικό. Αιχμαλωτίζει τήν ψυχή. Έρχεται όμως στιγμή πού ό άνθρωπος συνέρχεται. Βλέπει τό κατάντημά του. «Ό,τι συνέβη και με τόν άσωτο υίο. Όταν **«ήλθεν εις έαυτόν»**, τότε άναγνώρισε τήν έλεεινότητά του και άναφώνησε τό **«Λιμῶ απόλλυμαι»** (Λουκ. ιε' 17). Η στιγμή αυτή είναι άποφασιστική. Καιροφυλακτεί ό πειρασμός τής απελπισίας, για να έμποδίσει τήν επιστροφή και τή σωτηρία. Πρόκειται για παγίδα τού Σατανά, για να μās κρατήσει για πάντα στην άμαρτία. Δέν υπάρχει άλλη αιτιολογία, άφου δέν υπάρχει κανένα άμάρτημα πού δέν συγχωρείται. Άς άκούσουμε τόν ιερό Χρυσόστομο, τόν μεγάλο κήρυκα τής εύσπλαχνίας τού Θεού:

«Τά σωματικά τραύματα δέν είναι τά μόνα πού όταν παραμεληθούν οδηγούν στον θάνατο. Τό ίδιο ίσχύει και για τά τραύματα τής ψυχής. Και όμως έμεις φθάνουμε σε τέτοιο σημείο παραφροσύνης, ώστε για τά πρώτα να δείχνουμε τόσο ζωηρό ενδιαφέρον, ενώ για τά δεύτερα πλήρη άδιαφορία. Και τó περίεργο είναι ότι για τó σώμα ενδιαφερόμαστε και ποτέ δέν απελπιζόμαστε, έστω κι αν ή άρρώστια του είναι συχνά άθεράπεντη. Οί γιατροί μπορεί να μās επαναλαμβάνουν συνέχεια, ότι ή άρρώστια αυτή με κανένα φάρμακο δέν θεραπεύεται. Κι έμεις δέν σταματάμε να τούς παρακαλούμε να μās προσφέρουν κάποια μικρή έστω άνακούφιση. Για τήν ψυχή όμως πού καμιά άρρώστια δέν είναι άθεράπεντη, γιατί δέν βρίσκεται κάτω από τήν άναγκαιότητα και τούς περιορισμούς τών νόμων τής φύσεως, εύκολα άπογοητευόμαστε και δείχνουμε τόση άμέλεια σαν να έπρόκειτο για ξένα πάθη.

»Πώς να τó έξηγήσει κανείς; Έκει πού ή φύση τής ασθένειας μās άποκλείει κάθε έλπίδα, έμεις αναπτύσσουμε τήν πιδ μεγάλη δραστηριότητα σαν να ήταν βέβαιο ότι ή υγεία θα επανέλθει. Αντίθετα εκεί πού καμιά άποθάρρυνση δέν δικαιολογείται, απελπιζόμαστε και δέν κάνουμε καμιά προσπάθεια... Ποτέ δέν πρέπει να θεωρούμε άθεράπεντα τά πάθη τής ψυχής και να άπογοητευόμαστε. Από πού αντίλομμε αυτή τή βεβαιότητα; Από τόν ώκεανό τής θείας φιλανθρωπίας.

Έκει όταν πέσει και ή πιδ μεγάλη φωτιά τής άμαρτίας, σβήνεται και χάνεται».

Σέ άλλη περίπτωση για να παραστήσει τó άπειρο έλεος και τήν άπέραντη φιλανθρωπία τού Θεού, άρκει να υπάρχει είλικρινής μετάνοια, φέρνει συγκεκριμένα παραδείγματα: *«Ω καινών και παραδόξων πραγμάτων!... Μή μοι λέγε, βλάσφημος είμι: μή μοι λέγε, διώκτης είμι, άκάθαρτός είμι.»* Έχεις πάντων τά ύποδείγματα. Είς οίον θέλεις λιμένα κατάφενγε. Θέλεις έν τή Καινή; Θέλεις έν τή Παλαιά; Έν τή Καινή ό Παύλος, έν τή Παλαιά ό Δαβίδ. Μή μοι λέγε προφάσεις. *«Ημαρτες; Μετανόησον Μυριάκις ήμαρτες; Μυριάκις μετανόησον... Έπεσες; Άλλά δύνασαι άναστήναι. Μικρά ή μετάνοιά σου; Άλλά μεγάλη ή τού Δεσπότου φιλανθρωπία... Μή μοι λέγε. Πώς, και ποίω τρόπω; Έπει έρωτώ σε κάγω, πώς ό ληστής έσώθη;... Παρά ανθρώποις κατεδικάσθη, και παρά Θεού έστεφανώθη. Τά ένταυθα άπόλεσε και τά εκεί έλαβε. Πώς έλαβεν; Ένι ρήματι. Τί γάρ είπε: **«Μνήσθητί μου, Κύριε, έν τή βασιλεία Σου»**. Και τó ρήμα ίσχυσεν. Ού τó ρήμα ίσχυσε μόνον, και ή τού Θεού φιλανθρωπία κερασθεΐσα τή μετάνοία τόν ληστήν έποίησε παραδείσον πολίτην. Πώς; Ούκ οΐδα πώς. Μή με άπαίτει τόν τρόπον σωθηναι ζητώ μόνον, ού περιεργάζομαι τόν τρόπον τής υγείας. Απάλλαξόν με, παρακαλείς τῷ ιατρῷ, τής άρρωστίας, και ού τολμās είπειν. Πώς; Θεός έστιν ό σώζων, και τολμās είπειν. Πώς;...»*

Ένας μεγαλόπνοος ύμνος στο άπειρο έλεος τού Θεού. Όποιαδήποτε κι αν είναι ή άμαρτία, με τήν είλικρινή μετάνοια, εξαφανίζεται στον ώκεανό τής εύσπλαχνίας τού Κυρίου.

ZΩΗ

Όρθόδοξον Χριστιανικόν Περιοδικόν.

Όργανον Άδελφότητος Θεολόγων ή «ZΩΗ»

Κυκλοφορεί κάθε μήνα.

Έκδότης: Άδελφότης Θεολόγων ή «ZΩΗ» Σ.Α., Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 351, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντής Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Έκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Άνδραβίδας 7, 156 71 Χαμόμυλο - Άχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Η άνανέωση τής έτήσιας συνδρομής έσωτερικού (10 €) μπορεί να γίνει με τούς έξής τρόπους:

- Με κατάθεση στην Έθνική Τράπεζα τής Ελλάδος, στον λογαριασμό πού διατηρεί ή Άδελφότητα ύπ' αριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Άδελφότης Θεολόγων ή «ZΩΗ». Στην αιτιολογία να ζητάτε να σημειώνεται ρητώς τó ονοματεπώνυμο τού συνδρομητή και τó όνομα τού περιοδικού (ZΩΗ)
- Στά βιβλιοπωλεία «ZΩΗ» (Καρύτην 14, Αθήνα και Αγ.Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) και συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεία
- Στό γραφείο τού περιοδικού: **Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα**
- Στά ΕΛΤΑ με έντυπο ταχυπληρωμής πού συναποστέλλεται άνά τακτά χρονικά διαστήματα για όσους έχουν όφειλή
- Στά ΕΛΤΑ με ταχυδρομική έπιταγή στη διεύθυνση τού περιοδικού (Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα). Προβλέπεται έπιβάρυνση με ταχυδρομικά τέλη
- Σέ κατά τόπους συνεργάτες και άντιπροσώπους, οί όποιοι θα κόβουν σχετικές άποδείξεις.

Η άνανέωση τής έτήσιας συνδρομής έξωτερικού (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεί να γίνει μόνο με κατάθεση στην τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΘΕΟΔ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ
(1770 - 1843)

10

Ι΄ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

“Υστερα από λίγο καιρό ο γέρο-Κολοκοτρώνης καταλαβαίνει ότι το τέλος του πλησιάζει... Την τελευταία Μ.Σαρακοστή, πριν κλείσει τα μάτια για πάντα, γυρίζει όλο το Μωριά, προ πάντων τα μέρη που έζησε, αγάπησε, πολέμησε.” Έρχεται να ζητήσει από όλους συγγνώμη, σαν ένας που θα φευγε για μακρινό ταξίδι. Κατόπιν κοινωνεί των Άχράντων Μυστηρίων, ήσυχος και ειρηνικός...

“Επειτα κατευχαριστημένος, γιατί ξαλάφρωσε ή ψυχή του, γυρίζει στην Αθήνα.

«Την πρωτοχρονιά του 1843, έτους του θανάτου του, γράφει ο Τερτσέτις, ο Κολοκοτρώνης ανέβηκε εις το ύψηλοτερο μέρος της νεοκτισμένης κατοικίας του, να αποφύγει τους πολλούς χαιρετισμούς της ημέρας — από τα γηραιά και τας ασθενείας επεθύμει ανάπαυσιν. Αγνάντευε από τα παράθυρα και την πρασινάδα των έλιών και την πόλιν των Αθηνών. Οί στενοί του γνώριμοι όμως ανέβαιναν και εκεί να του εύκηθοῦν την καλήν χρονιάν. Ο κ. Σ.Π. επήγε προς χαιρετισμόν. Είχε μαζί του και νέον, νεοφερμένον από τις ακαδημίες της Γερμανίας. Κατά πώς άρχισε ο φίλος την εύχην του έτους και όμιλίαν δια τόν σπουδασμένον νέον, κατά τύχην έπερνούσαν λείψανον νεκρού, από τόν δρόμον. Η ψαλμωδία τούς έσυρε εις τα παράθυρα».

“Υστερα από λίγο καιρό, τη νύχτα της 4ης Φεβρουαρίου 1843, ο Γέρος του Μωριά αφήνει την πρόσκαιρη ζωή και φεύγει για την αιωνιότητα.

«Η είδηση του θανάτου του Κολοκοτρώνη ανατάραξε την Αθήνα. Όλα τα μαγαζιά και τα εργαστήρια έκλεισαν και κύματα πήγαιναν κι έρχονταν ο κόσμος στο σπίτι του στρατάρχη. Με τα πλήθη αυτά έφθασαν και οί παλιοί αγωνιστές, οί όποιοι τόν καταφιλοῦσαν κι έκλαιγαν μ’ αναφυλλητιά. Τόν έντυσαν με τη στολή του αντιστρατήγου, τουζωσαν το σπαθί που έχε όταν πρωτοξεκίνησε για τόν άγώνα, του φόρεσαν τσαρούχια και τόν άπιθωσαν στην κάσα, βάζοντας κάτω από τα πόδια του μιá τούρκικη σημαία. Του έβαλαν πλάι στην περικεφαλαία του και τις σπαλέτες της στολής που φορούσε στα Έπτάνησα. Κι από την άλλη μεριά το θώρακα».

“Η πομπή από το σπίτι του έφθασε στο Σύνταγμα και από εκεί κατέβηκε την όδο Έρμου και μπαίνοντας στην όδο Αιόλου έφθασε στην Αγ. Ειρήνη. Ήταν τόσος ο κόσμος που ή αρχή της πομπής είχε φθάσει στην εκκλησία, όταν ή ούρα δέν είχε μπει άκόμα στην όδο Έρμου. Τα παράθυρα και τα μπαλκόνια από όπου πέρασε ή νεκρική πομπή ήταν γεμάτα από κόσμο. “Όλων τα μάτια ήταν βουρκωμένα. Όλοι θρηνούσαν τόν μεγάλο αγωνιστή.

Στην Αγία Ειρήνη ψάλλθηκε ή νεκρώσιμος ακολουθία και στο τέλος μίλησε ο μεγάλος εκκλησιαστικός

ρήτορας ο Κωνσταντίνος Οικονόμος ο έξ Οικονόμων: «Έπεσε, είπε, ω σεβασμιωτάτη και περιφανής όμηγυρις, έπεσε και ο γενναίος αντιστρατήγος και σύμβουλος της επικρατείας και πρώην άρχηγός της Πελοποννήσου Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Κείται και ούτος ο δυνατός έν πολέμοις και περικλεής έν άνδραγαθίαις, ο τσαούτα και αυτός μετά των λοιπών της πατρίδος άγωνιστών κατορθώσας εις την σωτηρίαν του νέου της εύσεβείας Ίσραήλ, του λαού της Ελλάδος. Έπεσε δυνατός, σώζων τόν Ίσραήλ!...»

Αναφυλλητά του λαού σφραγίζουν την κάθε περίοδο του λόγου του. Πάνω από δυόμισι ώρες βαστάει κρεμασμένο από τα χείλη του το άκροατήριο. Κατόπιν τα παιδιά του και οί στενοί του φίλοι ζυγώνουν και φιλοῦν για τελευταία φορά το μεγάλο νεκρό. Άργά ξεκινάει για το νεκροταφείο ή πομπή, περνάει από το παλάτι, φτάνει τέλος στο νεοσκαμένο μνήμα.

Έκει ο ήχος των κανονιών — ήχος γνώριμος και αγαπητός στον άνδρα, που στάθηκε από τις μεγαλύτερες μορφές του δεκάτου ενάτου αιώνα — σκεπάζει τα κλάματα και τις φτιαριές των χωμάτων που καλύπτουν το μεγάλο νεκρό της Ελλάδος.

“Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης μένει και θα μένει για πάντα ή μεγαλύτερη και ή υπεροχότερη στρατιωτική φυσιογνωμία της έλληνικής έποποιίας του 21. Η αγάπη του στην Ελλάδα, ή βαθιά του πίστη στο Θεό, ή μεγάλη του ανεξικακία, ή αυταπάρνηση και ή αυτοθυσία του, τόν έκαναν σε όλους αγαπητό. Ήταν για όλους ή κορυφή. Ήταν το σύμβολο του ήρωισμού και της αυτοθυσίας, των άγώνων και της νίκης. Όταν ήταν στη Ζάκυνθο, όσες φορές ο ποιητής Μαρτελάος πήγαινε στο σπίτι του να τόν επισκεφθει, του έλεγε αντί για άλλο χαιρετισμό: «Προσκυνώ την Ελλάδα, φιλω το χέρι της έλευθερίας της». Ο Άνδρουτσος δέν ανεγνώριζε παρά μονάχα τόν Κολοκοτρώνη. Κι ο θρυλικός άρχηγός της Ρούμελης, ο Καραϊσκάκης έλεγε: «Άν πάει ο γέρος, πάει ή Ελλάς».

“Η σημερινή νεότητα δέν πρέπει να ξεχνάει το μεγάλο παράδειγμα του.

«Λάμπουν τα χιόνια στα βουνά
και τα νερά στους κάμπους,
λάμπουν και τα άλαφρά σπαθιά
των Κολοκοτρωναίων...
Χριστέ μου βλόγα τα σπαθιά
βλόγα μας και τα χέρια,
να λευτερώσουμε τόν ντιουνιά
άπ’ της τουρκιάς τα χέρια...»

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

Είναι μεγάλη ασφαλώς κατάκτηση το διεθνές δίκαιο, που καθορίζει με σαφήνεια δικαιώματα και υποχρεώσεις, ώστε να εξασφαλίζεται η άρμονική συνύπαρξη κρατών, λαών και πολιτισμών. Τί γίνεται, όμως, όταν κάποιος επί- λέγει προκλητικά να αδιαφορεί για αυτό, αρκούμενος να λείει κυνικά ότι... διαφωνεί, και άρα δεν έχει την παραμικρή πρόθεση να συμμορφωθεί; Δυστυχώς, αυτό δεν αφορά μόνο τον Ήξ Ανατολών γείτονα. Στις 29 Σεπτεμβρίου η UNESCO, ο Διεθνής Όργανισμός του ΟΗΕ για τον Πολιτισμό και την Έκπαίδευση, κατέληξε σε μια ιστορική απόφαση, που δικαιώνει απόλυτως τις ελληνικές θέσεις για τα Μάρμαρα του Παρθενώνα, που άρπαξε ο λόρδος Έλγιν στις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, η Διακυβερνητική Επιτροπή της UNESCO για την Έπιστροφή Πολιτιστικών Άγαθών (ICPRCP) χαρακτήρισε το ελληνικό αίτημα για έπιστροφή των Γλυπτών «νόμιμο και δίκαιο», καλώντας τη Βρετανία «να αναθεωρήσει τη στάση της και να προσέλθει σε καλόπιστο διάλογο με την Ελλάδα». Για πρώτη φορά τόσο ξεκάθαρα, αναγνώρισε πως «το ζήτημα έχει διακυβερνητικό χαρακτήρα, και ως εκ τούτου, η υποχρέωση έπιστροφής των Γλυπτών βα- ραίνει ξεκάθαρα την κυβέρνηση του Ένωμένου Βασιλείου». Ό,τι ακριβώς δεν ήθελε να ακούσει το Λονδίνο, του οποίου η πάγια θέση είναι ότι το θέμα δεν αφορά τη βρετανική κυβέρνηση, αλλά το Βρετανικό Μουσείο, που λειτουργεί ανεξάρτητα από την κυβέρνηση και είναι νόμιμος ιδιοκτήτης των Γλυπτών. Η βρετανική αντίδραση στην απόφαση του διεθνούς οργανισμού δεν βράδυνε. Έκπρόσωπος της βρετανικής κυβέρνησης δήλωσε ότι η χώρα του... διαφωνεί και δεν θα συμμορφωθεί με την απόφαση...

ΠΑΝΤΟΥ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ...

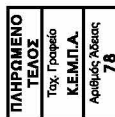
Έντονη συζήτηση έχει προκαλέσει νόμος της Πολιτείας του Τέξας, που απαγορεύει τις άμβλώσεις μετά τον έντοπισμό καρδιακού παλμού στο έμβρυο, δηλαδή μετά την έκτη εβδομάδα της κύησης. Οί επικριτές του νόμου καταγγέλλουν ότι αυτός πρακτικά απαγορεύει τουλάχιστον το 85% των άμβλώσεων που γίνονται σήμερα στην πολιτεία. Έντονος είναι ο διχασμός στην αμερικανική κοινωνία. Λοιπόν, όσο παράδοξο και αν ακουστεί αυτό, ένας τέτοιος διχασμός δεν είναι κατ' ανάγκην κάτι κακό. Σε θέματα καίρια, που άπτονται δικαιωμάτων και ήθικων ζητημάτων, δεν είναι κακό να υπάρχει ανοικτή συζήτηση και δημόσιος προβληματισμός. Κακό είναι οί όποιες επιλογές να γίνονται έλαφρῶ τῆ καρδίᾳ, σὴν να μὴν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος, χωρίς να αναλογίζεται κανείς το διακύβευμα και χωρίς να τολμᾶ να βρεθεί αντιμετώπος με τα βασανιστικά διλήμματα – συχνά, μάλιστα, χωρίς καν να τα υποψιάζεται. Τουλάχιστον, η δημόσια συζήτηση επιτρέπει στους πάντες να προβληματισθούν, να δοῦν και να σταθμίσουν τα αντικρουόμενα επιχειρήματα, να κάνουν ελεύθερα τις επιλογές τους. Και τότε, δεν μπορεί να μην προβληματισθεί, ακούγοντας ένα από τα κεντρικά επιχειρήματα των επικριτών του νόμου του Τέξας: ότι ο νόμος αναμένεται να κοστίζει στις κλινικές εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια, ένα κόστος το οποίο δεν θα μπορέσουν να έπωμισθούν...

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΣΟΔΟΜΩΝ

Σύμφωνα με την περίφημη βιβλική περιγραφή της καταστροφής των Σοδόμων των Γομόρρων από το βιβλίο της Γενέσεως, ο Θεός «έβρεξεν επί Σόδομα και Γόμορρα θεϊον και πῦρ παρά Κυρίου εκ του ούρανοῦ και κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας και πᾶσαν τὴν περίοικον και πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν και πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς» (Γεν. 19' 24-25). Μελέτη που δημοσιεύθηκε στο *Scientific Reports*, μια επιθεώρηση των εκδόσεων "Nature", συνδέει εὐθέως τῆ βιβλική αὐτὴ ἀφήγηση με τὰ συγκλονιστικὰ εὐρήματα ἀνασκαφῶν στὸ Τὰλ ἔλ Χαμὰμ, ἀρχαία πόλη τῆς Μέσης Ἀνατολῆς στὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάν. Ὅλα δείχνουν πὼς στὴν κάποτε ἀκμαία αὐτὴ πόλη ὁ θάνατος ἦλθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, με τῆ μορφή ἑνὸς ἀστεροειδῆ ἢ κομήτη, πὸ ἐξερράγη πάνω ἀπὸ τῆ Μέση Ἀνατολή γύρω στὸ 1650 π.Χ. Τὰ ἀνάκτορα και τὰ τεῖχη τῆς πόλης σωριάσθηκαν σὲ ἐρείπια, καταρρέοντας ὅλα πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση, ἕνα δεδομένο πὸ δύσκολα ἐπιδέχεται ἄλλη ἐξήγηση. Θραύσματα ἀγγείων πὸ ἔλιωσαν και μετατράπηκαν σὲ γυαλί, λιωμένα μέταλλα και πλίνθοι πὸ εἶχαν βγάλει φουσκάλες παραπέμπουν σὲ θερμοκρασίες ἄνω τῶν 2000 βαθμῶν Κελσίου. Παράλληλα, ἡ ἐξαιρετικὰ ὑψηλὴ συγκέντρωση ἀλάτων πλούσιων σὲ θεικὰ ἅλατα στὴν εὐρύτερη περιοχή εἶχε ὡς συνέπεια τὴν ἀπότομη ἐγκατάλειψη πολλῶν πρῶν γόνιμων ἐδαφῶν, στὰ ὁποῖα δὲν θὰ μπορούσε πᾶ να καλλιεργηθεῖ τίποτα. Σύμφωνα με τὸν ἕκ τῶν ἐρευνητῶν James Kennett, «ὅλα τὰ στοιχεῖα πὸ παραθέτει ἡ Γένεσις βρίσκονται σὲ συμφωνία με τὴν ὑπόθεση τῆς κοσμικῆς ἐκρηξης». Τὰ νέα αὐτὰ ἐπιστημονικὰ εὐρήματα ἀποτελοῦν μία ἀκόμα ἀπόδειξη τῆς πιστότητας τῶν ἀφηγήσεων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Η «ΣΦΑΓΗ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ»

Αἴσθηση προκάλεσε ἡ δημοσίευση στὸν ἐπίσημο λογαριασμὸ τοῦ τουρκικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν στὸ Twitter ματωμένου χάρτη τῆς Πελοποννήσου με τὴν ἡμερομηνία 23 Σεπτεμβρίου 1821 και τὸ σημείωμα: «Ἐχουν περάσει 200 χρόνια ἀπὸ τότε πὸν δεκάδες χιλιάδες Τοῦρκοι σφαγιάσθηκαν βάνανσα και ἀλύπητα στὴν Τριπολιτσά. Ἡ ἀπάνθρωπη αὐτὴ σφαγὴ στόχο εἶχε να μὴν ἀφήσει οὔτε ἕναν Τοῦρκο στὴν Πελοπόννησο, και εἶσι πέρασε στὴν ἱστορία ὡς μαῦρο στίγμα». Και ἔσπευσαν και κάποιοι στὴν Ελλάδα να ἀνοίσουν τὶς πηγές και νὰ... συμφωνήσουν. Ναί, εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ αἰῶνες σκλαβιάς, καταπίεσης και θανάτου ὀδήγησαν σὲ ἕνα βίαιο ξέσπασμα με τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Τριπολιτσᾶς. Μπορεῖ να ἀξιολογήσει κανεὶς αὐτὸ τὸ ξέσπασμα ὡς περισσότερο ἢ λιγότερο δικαιολογημένο. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπονται οἱ συμψηφισμοί. Πὼς θὰ ἔμοιαζε, ἀλήθεια, ἂν θυμόταν κάποιος τὰ ἄθωα θύματα τοῦ βομβαρδισμοῦ τῆς Δρέσδης στὸν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, για νὰ... δικαιώσει τοὺς ναζι; Για νὰ πεί ὅτι, ἰδού, ὅτι ἔκαναν οἱ ναζι τὸ ἔκαναν και οἱ Σύμμαχοι; Πὼς θὰ ἔμοιαζε, ἀκόμα χειρότερα, ἂν ἀποσιωποῦσε τὶς σφαγές, τὶς μαζικὲς ἐκτελέσεις, τὰ στρατόπεδα τοῦ θανάτου, και θυμόταν... τὸν βομβαρδισμὸ τῆς Δρέσδης; Ἡ ἀναλογία, νομίζουμε, εἶναι εὐλογη.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεοφώτος 189
114 72 ΑΘΗΝΑ